

UNIVERSITAT DE BARCELONA

PRODUCCIÓ I DISTRIBUCIÓ D'UNA TERRISSERIA MEDIEVAL: CABRERA D'ANOIA

Esther Travé Allepuz

Tesi Doctoral dirigida per:
Dr. José Ignacio Padilla Lapuerta

BIBLIOGRAFIA

AA.DD., 1997:

AA.DD. (1997): *Ceràmica medieval catalana. El monument, document, Quaderns científics i tècnics*. 9. Barcelona, Diputació de Barcelona.

ABRAÇOS, DIOGO, 1995:

ABRAÇOS, H.; DIOGO, J. (1995): "As olarias de barro negro de Molelos segundo a tradição oral", *Vème colloque international sur la céramique médiévale en Méditerranée Occidentale (Rabat, 11-17 novembre 1991)*. Rabat, pp. 101 – 113.

ADAMS, MACKENZIE, GUILDFORD, 1984:

ADAMS, A. E.; MACKENZIE, W. S., GUILDFORD, C. (1984): *Atlas of Sedimentary Rocks Under the Microscope*. Essex: Longman.

AMIGUES, MESQUIDA, 1987:

AMIGUES, F.; MESQUIDA, M. (1987): *Un horno medieval de ceràmica. "El testar del Molí" Paterna (Valencia)*. Madrid: Publications de la Casa de Velazquez, Série Etudes et Documents, IV.

AMOURIC et alii, 1995a:

AMOURIC, H.; MORIN, F.; THIRIOT, J.; VAYSSETTES, J. L. (1995): "Localisation, structures et outillage des ateliers de Dieulefit (Drôme): Évolution XVe – XIXe siècles", *Vème colloque international sur la céramique médiévale en Méditerranée Occidentale (Rabat, 11-17 novembre 1991)*. Rabat, pp. 49 – 57.

AMOURIC et alii, 1995b:

AMOURIC, H.; THIRIOT, J.; VALLAURI, L. (1995): "Zones de production céramique et ateliers de poitiers en Provence", *Vème colloque international sur la céramique médiévale en Méditerranée Occidentale (Rabat, 11-17 novembre 1991)*. Rabat, pp. 35 – 48.

AMOURIC et alii, 1995c:

AMOURIC, H.; THIRIOT, J.; VAYSSETTES, J. L. (1995): "Ateliers en grotte: apport contrasté des sources écrites et des dones de terrain", *Actas das 1ª Jornadas de Ceràmica Medieval e Pós-Medieval, métodos e resultados para o seu estudo (1992)*. Tondela, pp. 263 – 269.

AVINYÓ, 1909:

AVINYÓ, J. (1909): *Monografia històrica del Castell de Cabrera i el poble de Vallbona en el Penedès*. Igualada, Ed. Nicolau Poncell.

BATISTA, 1961:

BATISTA, R. (1961): "Fondos de Cabañas altomedievales", *Ampurias*, XXII - XXIII, pp. 333 - 337.

BAZZANA, 1979:

BAZZANA, A. (1979): "Céramiques médiévales: Les méthodes de la description analytique appliquées aux productions de l'Espagne Orientale", *Mélanges de la Casa de Velazquez*, XV, pp. 135 – 183.

BERTI, MANNONI, 1991:

BERTI, G.; MANNONI, T. (1991): "Ceramiche medievali del Mediterraneo Occidentale: considerazioni su alcune caratteristiche tecniche", *IV Congreso internacional a cerâmica medieval no Mediterrâneo occidental (Lisboa, 1987)*. Mèrtola, pp. 163 – 173.

BOLÒS, 1985:

BOLÒS, J. (1985): "El Castellot del Viver", *Catalunya Romànica XII: El Berguedà*. Barcelona, pp. 504 – 510.

BOLÒS, 2004:

BOLÒS, J. (2004): *Els orígens medievals del paisatge català. L'arqueologia del paisatge com a font per conèixer la història de Catalunya*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

BONNASSIE, 1975:

BONNASSIE, P. (1975): *La Catalogne: du milieu du Xe à la fin du XIe siècle. Croissance et mutations d'une société*. Toulouse, Association des publications de l'Université de Toulouse-Le Mirail.

BONNASSIE, 1981:

BONNASSIE, P. (1981): *Catalunya mil anys enrere: Creixement econòmic i adveniment del feudalisme a Catalunya, de mitjan segle X al final del segle XI. II. Economia i societat feudal*. Barcelona, Edicions 62.

BRYANT, 1997:

BRYANT, G. F. (1977): "Experimental kiln Firing at Barton-on-Humber. S. Humberside 1971", *Medieval Archaeology*. XXI. pp. 106 – 123.

BUHAGIAR, 1997:

BUHAGIAR, K. (1997): "The San Niklaw Cave-Settlement", *Melita Historica*, 12(2), pp. 131 - 137.

BUHAGIAR, 2007:

BUHAGIAR, K. (2007): "Water management strategies and the Cave-Dwelling phenomenon in Late-Medieval Malta", *Medieval Archaeology*, 51, pp. 103 - 129.

BUSQUETS, 1972:

BUSQUETS, E. (1972): *Història de Capellades*. Romanyà/Valls. Capellades.

BUXEDA, CAU, 1995:

BUXEDA, J.; CAU, M. A. (1995): "Identificación y significado de la calcita secundaria en cerámicas arqueológicas", *Complutum*, 6, pp. 293 – 309.

CAPEL et alii, 1995:

CAPEL, J.; DELGADO CALVO-FLORES, R.; PÁRRAGA, J.; GUARDIOLA, J. L. (1995): "Identificación de técnicas de manufactura y funcionalidad de vasijas cerámicas en estudios de lámina delgada", *Complutum*, 6, pp. 311 – 318.

CASTILLO, 1965:

CASTILLO, A. del. (1965): "El manso medieval 'A' de Vilosiu", *Homenaje a J. Vicens Vives, vol 1*. Universitat de Barcelona, pp. 219 - 228.

CATALÀ, BRASÓ, 1976:

CATALÀ, P.; BRASÓ, M. (1976): "Castell de Pierola", *Els castells Catalans, vol. V*. Barcelona, Rafael Dalmau ed., pp. 316 – 319.

CATALÀ, CARBONELL, 1976:

CATALÀ, P.; CARBONELL, V. (1976): "Castell de Cabrera", *Els castells Catalans, vol. V*. Barcelona, Rafael Dalmau ed., pp. 198 – 207.

CAU, DAY, MONTANA, 2002:

CAU, M. A.; DAY, P. M.; MONTANA, G. (2002): "Secondary Calcite in archaeological ceramics. Evaluation of Alteration and contamination processes by thin section study". *Modern Trends in Scientific Studies on Ancient Ceramics*, BAR International Series 1011, pp. 9 – 18.

CICMMO, 1980:

(1980): *La céramique médiévale en Méditerranée occidentale, X-XV siècles, (Valbonne, 11-14 septembre 1978)*, Paris.

CICMMO, 1986:

(1986): *La ceramica medievale nel Mediterraneo Occidentale (Siena, 8-12 ottobre 1984, Faenza, 13 ottobre 1984)*, Florència.

COMPTON, 1962:

COMPTON, R. R. (1962): *Manual of field geology*. New York, John Wiley and Sons, Inc.

CUBERO, 1991:

CUBERO, C. (1991): "Estudi paleocarpologic de la 1a campanya d'excavacions dels Forns Medievals de Cabrera d'Anoia". *Memòria científica de l'excavació del Jaciment "Forns de Cabrera d'Anoia" (I – VI Campanya 1987 / 1991)*. Barcelona. (Informe inèdit).

CUOMO DI CAPRIO, VAUGHAN, 1993:

CUOMO DI CAPRIO, N.; VAUGHAN, S. J. (1993): "An experimental study in distinguishing grog (chamotte) from argillaceous inclusions in ceramic thin sections", *Archaeomaterials*, 7, pp. 21 – 40.

DE LA VEGA, 1975:

DE LA VEGA, J. (1975): "Horno alfarero de cerámica gris altomedieval", *Mediterrània*, IX, Barcelona, pp. 15 – 21.

DESBAT, 1995:

DESBAT, A. (1995): "Les structures de cuisson des ateliers marocains", *Vème colloque international sur la céramique médiévale en Méditerranée Occidentale (Rabat, 11-17 novembre 1991)*. Rabat, pp 12 – 17.

FLUVIÀ, 1989:

FLUVIÀ, A. de (1989): *Els primitius comtats i vescomtats de Catalunya*. Enciclopèdia Catalana, Biblioteca Universitària. Barcelona.

FREESTONE, 1995:

FREESTONE, I. (1995). "Ceramic Petrography", *American Journal of Archaeology*, 99, pp. 111 – 115.

GÓMEZ, 2007:

GÓMEZ PACCARD, M. (2007): *Étude de la variation de la direction et de l'intensité du champ géomagnétique en Espagne durant les deux derniers millénaires*. Université de Rennes – Universidad Complutense de Madrid. (Tesi doctoral inèdita).

GRIFFITHS, 1999:

GRIFFITHS, D. (1999): "The role of interdisciplinary science in the study of ancient pottery", *Interdisciplinary Science Reviews*. 24, vol. 4. London, Maney Publishing, pp. 289 – 300.

KEMP, 1985:

KEMP, R. A. (1985): *Soil micromorfology and the Quaternary*. Quaternary Research Association Technical Guide no 2, Cambridge.

KERR, 1977:

KERR, P.F. (1977): *Optical Mineralogy*. New York: McGraw-Hill Book Company.

KRUMBEIN, 1934:

KRUMBEIN, W. C. (1934): "Size frequency distribution of sediments", *Journal of Sedimentary Petrology*, 4(2), pp. 65 – 77.

KRUMBEIN, 1964:

KRUMBEIN, W. C. (1961): "Some remarks on the phi notation". *Journal of Sedimentary Petrology*, 34(1), pp. 195 – 197.

LEENDHARDT et alii, 1993:

LEENDHARDT, M.; PADILLA, J. I.; THIRIOT, J.; VILA, J. M. (1993): "Primers resultats dels treballs al taller medieval de ceràmica grisa de Cabrera d'Anoia", *Estrat. Revista d'Arqueologia, Prehistòria i Història Antiga*. 6. pp. 151- 177.

LEENDHARDT et alii, 1995:

LEENDHARDT, M.; PADILLA, J. I.; THIRIOT, J. (1995) : "Organisation spatiale de l'atelier de poitiers de Cabrera d'Anoia (Catalogne)", *Vème colloque international sur la céramique médiévale en Méditerranée Occidentale (Rabat, 11-17 novembre 1991)*. Rabat, pp. 58 – 63.

LLANOS, VEGAS, 1974:

LLANOS, A.; VEGAS, J. I. (1974). *Ensayo de un método para el estudio y clasificación tipológica de la cerámica*. Vitoria, Diputación Foral de Álava, 1974.

LLUBIÀ, 1967:

Llubià, L.M. (1967): *Cerámica medieval española*, Barcelona.

LÓPEZ, NIETO, 1979:

LÓPEZ MULLOR, A.; NIETO, F. J. (1979): "Hornos de cerámica gris medieval en el castell de Cabrera d'Anoia", *Informació arqueològica*. 30. pp. 154 – 161.

LÓPEZ, 1997:

LÓPEZ MULLOR, A. (1997): "Difusió i datació de materials procedents de la terrisseria de Cabrera d'Anoia o Cabrera d'Igualada (Anoia, Barcelona)", *Transferències i comerç de cerámica a l'Europa Mediterrània (segles XIV – XVII). XV Jornades d'Estudis Històrics Locals, Palma, del 11 al 13 de desembre de 1996*. Palma de Mallorca, pp. 75 – 89.

MACÍAS, 1998:

MACÍAS, J. M. (1998): *La ceràmica comuna tardoromana de Tàrraco. Anàlisi tipològica i cronològica. Context històric i etnogràfic*. (Tesi Doctoral Inèdita).

MACÍAS, 1999:

MACÍAS, J.M. (1999): *La ceràmica comuna tardoantiga a Tàrraco. Anàlisi tipològica i històrica (segles V-VII)*, Tarragona, Tulcis: Monografies tarraconenses.

MACKENZIE, ADAMS, 1994:

MACKENZIE, W. S.; ADAMS, A. E. (1994): *A Colour Atlas of Rocks and Minerals in Thin Section*. London, Manson Publishing.

MACKENZIE, DONALDSON, GUILDFORD, 1982:

MACKENZIE, W. S.; DONALDSON, C. H.; GUILDFORD, C. (1982). *Atlas of Igneous Rocks and their textures*. Essex, Longman.

MACKENZIE, GUILDFORD, 1980:

MACKENZIE, W. S.; GUILDFORD, C. (1980): *Atlas of Rock-Forming Minerals in Thin Section*. Essex, Longman.

MADRID, 2005:

MADRID, M. S. (2005): *Estudi arqueològic i caracterització arqueomètrica de la "terra sigillata" de la ciutat de Baetulo (Badalona)*. Universitat de Barcelona. Tesi doctoral en xarxa: TDX-0105106-091209.

MARTÍNEZ, 2008:

MARTÍNEZ FERRERAS, V. (2008): *Estudi arqueomètric de la producció i difusió d'àmfores de la zona central i sud de la costa catalana durant els s. I a.C – I d.C*. Universitat de Barcelona. Tesi doctoral en xarxa: TDX-0303108-115302.

MATESANZ, 1987:

MATESANZ VERA, P. (1987): "La cerámica medieval cristiana en el norte (siglos IX-XIII): nuevos datos para su estudio". *II congreso de Arqueología Medieval Española (Madrid, 1987)*, Madrid, pp.245 – 259.

MATTHEW, WOODS, OLIVER, 1991:

MATTHEW, A. J.; WOODS, A. J.; OLIVER, C. (1991): "Spots before the eyes: New comparison charts for visual percentage estimation in archaeological material". In MIDDLETON, A.; FREESTONE, I. (eds.) *Recent Developments in Ceramic Petrology, British Museum, Occasional Paper, 81*, London, pp 11 – 263.

MAURI, 2006:

MAURI, A. (2006): *La configuració del paisatge medieval: el comtat de Barcelona fins el segle XI*. Universitat de Barcelona. Tesis doctoral en xarxa: TDX-0929106-110301.

PABST, 1931:

PABST, A. (1931): "Pressure-shadows and the measurement of the orientation of minerals in rocks". *American mineralogist*, 16, pp. 55 – 70.

PADILLA, 1978:

PADILLA, J. I. (1978): *Estudio e inventario de la cerámica gris del monasterio de Sant Pere de Grau d'Escales*. (Tesi de llicenciatura inèdita)

PADILLA, 1982:

PADILLA, J. I. (1982) "La necrópolis de Santa Creu dels Joglars (Osona)". *Necrópolis i sepultures medievals a Catalunya. Annex a Acta Mediaevalia/1*. Barcelona, pp 155 - 156.

PADILLA, 1983:

PADILLA, J. I. (1983). *La cerámica gris en el ámbito de la Cataluña medieval: Los hornos de cerámica de Casampons*. Universitat de Barcelona. (Tesi doctoral inèdita).

PADILLA, 1984:

PADILLA, J. I. (1984): "Contribución al estudio de las cerámicas grises catalanas de época medieval: el taller, los hornos y la producción de Casampons", *Ceràmica grisa i terissa popular de la Catalunya Medieval. Acta Mediaevalia, annex 2*. Barcelona, pp. 99 – 143.

PADILLA, 1989:

PADILLA, J. I. (1989): "La terrisseria alt-medieval de Cabrera d'Anoia", *Tribuna d'Arqueologia 1988 – 1989*. pp. 99 – 143.

PADILLA, 1995:

PADILLA, J. I. (1995): "Elementos para una reflexión histórica acerca de los alfares de cerámicas grises en Cataluña", *Actas das 1ª Jornadas de Cerâmica Medieval e Pós-Medieval, métodos e resultados para o seu estudo (1992)*. Tondela, pp. 115 – 127.

PADILLA, THIRIOT, VILA, 1991:

PADILLA, J. I.; THIRIOT, J.; VILA, J. M. (1991): *Memòria científica de l'excavació del Jaciment "Forns de Cabrera d'Anoia" (I – VI Campanya 1987 / 1991)*. Barcelona. (Memòria inèdita).

PADILLA, VILA, 1995:

PADILLA, J. I.; VILA, J. M. (1995): "El artesanado medieval de la cerámica en el nordeste peninsular: una aproximación a las fuentes escritas", *Actas das 1ª Jornadas de Cerâmica Medieval e Pós-Medieval, métodos e resultados para o seu estudo (1992)*. Tondela, pp. 249 – 261.

PADILLA, VILA, 1997:

PADILLA, J. I.; VILA, J. M. (1997): "El tester 374-B de Cabrera d'Anoia. Anàlisi d'una fase de la producció d'aquest centre artesanal", *Ceràmica medieval catalana. El monument, document, Quaderns científics i tècnics*. 9. Barcelona, pp. 143 – 158.

PADILLA, VILA, 1998:

PADILLA, J. I.; VILA, J. M. (1998): "Últimas intervenciones en el alfar medieval de Cabrera d'Anoia. Barcelona", *Actas das 2as Jornadas de Cerâmica Medieval e Pos-Medieval. Tondela (Portugal), 1995*. Tondela, pp. 91 – 99.

PADILLA et alii, 1998:

PADILLA, J. I.; THIRIOT, J.; EVIN, J.; MESTRES, J. (1998): "Datations par le radiocarbone des ateliers de potiers médiévaux de Cabrera d'Anoia en Catalogne", *Actes du 3ème congrès international d'archéologie et 14C. Lyon, 1998. Revue d'Archéometrie suppl. et Mémoires de la Société préhistorique Française*. XXVI. pp. 419 – 423.

PADILLA et alii, 2008:

PADILLA, J. I.; ÁLVARO, K.; TRAVÉ, E. (2008): "Un modelo de producción en gruta: el Alfar de Cabrera d'Anoia, Barcelona", *Munibe (Antropologia / Arkeologia)*. 59. Sociedad de Ciencias de Aranzadi, San Sebastián, pp. 251 – 272.

PETTIJOHN, 1949:

PETTIJOHN, F. G. (1949). *Sedimentary Rocks*. New York: Harper and Brothers.

PICON, 1995:

PICON, M. (1995): "Grises et grises: quelques réflexions sur les céramiques cuites en mode B", *Actas das 1ª Jornadas de Cerâmica Medieval e Pós-Medieval, métodos e resultados para o seu estudo (1992)*. Tondela, pp. 283 – 287.

PICON, 1998a:

PICON, M. (1998): "Notes sur les ateliers de Fazamões (Resende), Portugal", *Actas das 2as Jornadas de Cerâmica Medieval e Pos-Medieval. Tondela (Portugal), 1995*. Tondela, pp. 407 – 417.

PICON, 1998b:

PICON, M. (1998): "Quelques données complémentaires de l'étude en laboratoire des céramiques traditionnelles à pâte grise du Portugal", *Actas das 2as Jornadas de Cerâmica Medieval e Pos-Medieval. Tondela (Portugal), 1995*. Tondela, pp. 419 – 426.

PICON et alii, 1995:

PICON, M.; THIRIOT, J.; ABRAÇOS, H.; DIOGO, J. (1995): "Estudo em laboratório e observação etnoarqueológica das cerâmicas negras portuguesas", *Actas das 1ª Jornadas de Cerâmica Medieval e Pós-Medieval, métodos e resultados para o seu estudo (1992)*. Tondela, pp. 189 – 206.

PRADELL, 1992:

PRADELL, T. (1992): *Estudi dels processos de reducció en la ceràmica de silicats* [Microforma]. Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona.

PY, 2001:

PY, V. (2001): *Les potiers et la forêt à Cabrera d'Anoia (Catalogne): XIe – XIVe siècle. Anthracologie, ethnobotanique et paléoécologie; archéologie et artisanat*. Université de Provence. (Tesi doctoral inèdita).

REID, 1985:

REID, J. C. (1985): "Comparison chart for estimating volume percentages of constituents in rocks and concentrates in the range of 1.0 to 0.1 volume percent", *American Mineralogist*, 70, pp. 1318 – 1319.

RICE, 1987:

RICE, P. M. (1987): *Pottery analysis: a sourcebook*. Chicago, University of Chicago Press.

RIU, 1971:

RIU, M. (1971). "Campaña de excavaciones en el ámbito del antiguo monasterio de Sant Llorenç de Morunys (Lérida)", *Noticiero arqueológico hispánico*, XVI, pp. 455 - 513.

RIU, 1972:

RIU, M. (1972): "El taller de ceràmica medieval de Santa creu d'Ollers", *Boletín arqueológico*. IV. Tarragona: Sociedad Arqueológica Tarraconense, pp. 253 – 265.

RIU, 1975a:

RIU, M. (1975): *Excavaciones en el poblado medieval de caulers. Mun. Caldes de Malavella, prov. de Gerona*, Madrid, 82p (Excavaciones arqueológicas en España, 88).

RIU, 1975b:

RIU, M. (1975): "Estaciones de época medieval en el término municipal de Saldes". *Noticiero Arqueológico Hispánico, Arqueología III*, pp. 272 - 290.

RIU, 1976:

RIU, M. (1976): "Algunas formas completas de la cerámica gris catalana (siglos XII – XIII)". *Atti del Colloquio Internazionale di Archeologia Medievale, Palermo-Erice, 1974. Vol. II.* Palermo, pp. 542 – 545.

RIU, 1984a:

RIU, M. (1984): "El municipi de Sant Sebastià del Sull, al municipi de Saldes, i la seva rotonda", *Urgellia*, 6, pp. 245 - 284.

RIU, 1984b:

RIU, M. (coord.) (1984): *Ceràmica grisa i terrissa popular de la Catalunya Medieval. Acta Mediaevalia*, annex 2, Barcelona.

RIU, 1985:

RIU, M. (1985): "El municipi de Sant Sebastià del Sull, al municipi de Saldes. Segona part: excavacions arqueològiques", *Urgellia*, 7, pp. 221 - 279.

RIU, 1986:

RIU, M. (1986): "Estat actual sobre les ceràmiques grises i la terrissa popular de la Catalunya medieval", *La ceramica medievale nel Mediterraneo Occidentale (Siena, 8-12 ottobre 1984, Faenza, 13 ottobre 1984)*, Florencia, pp. 219 – 225.

RIU, 1987:

RIU, M. (1987): "El municipi de Sant Sebastià del Sull, al municipi de Saldes. Tercera part: Darreres campanyes d'excavacions arqueològiques i conclusions generals", *Urgellia*, 8, pp. 151 - 210.

RIU, 1990:

RIU, M. (1990): "Talleres y hornos de alfareros de cerámica gris en Cataluña", *Fours de Poitiers et testares médiévaux en Méditerranée Occidentale. Série Archéologie. XII.* Madrid, Publicaciones de la Casa de Velazquez, pp. 105 – 115.

RIU, BOLÒS, 1984:

RIU, M.; BOLÒS, J. (1984): "Observacions metodològiques, esquemes descriptius i fitxes de treball per a l'estudi de la ceràmica". *Ceràmica grisa i terrissa popular de la Catalunya Medieval. Acta Mediaevalia*, annex 2, Barcelona. pp, 13 – 28.

RIU, SÁNCHEZ-PACHECO, 1974:

RIU, M.; SÁNCHEZ PACHECO, Trinidad (1974): *Taller de cerámica medieval de Cabrera d'Anoia, destruido en 1974 por la urbanización "Castell de Cabrera"*. Informe inédito presentado el 4 de abril de 1974 y dirigido a la Junta de Museos de Barcelona. 10págs.

ROMANÍ, 1917:

ROMANÍ, A. (1917): "Paletnologia de la Comarca de Capellades", *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*. 271. pp. 197 – 206.

ROSSELLÓ, 1978:

ROSSELLÓ, G. (1978). *Ensayo de sistematización de la cerámica árabe en Mallorca*. Palma de Mallorca.

ROSSELLÓ, 1991:

ROSSELLÓ, G. (1991): *El nombre de las cosas en Al-Andalus: una propuesta de terminología cerámica*. Palma de Mallorca.

SALRACH, 1987:

SALRACH, J. M. (1987): *Història de Catalunya 2: El procés de feudalització. Segles III - XII*. (Pierre Vilar, dir.), Barcelona, Edicions 62.

SERRANO, 2002:

SERRANO LARRÁYOZ, F. (2002): *La mesa del Rey. Cocina y régimen alimentario en la corte de Carlos III el Noble de Navarra (1411 – 1425)*, Pamplona.

SOLAUN, 2005:

SOLAUN, J.L. (2005): *La cerámica medieval en el país vasco (siglos VIII – XIII)*. Vitoria-Gasteiz.

TERRY, CHILINGAR, 1955:

TERRY, R. D.; CHILINGAR, C. V. (1955) "Summary of "Concerning some additional aids in studying sedimentary formations" by M. S. Shvetsov". *Journal of Sedimentary Petrology*, 25, pp. 229 – 214.

THIRIOT, 1980:

THIRIOT, J. (1980) : "Stratigraphie dans un four de potier du XII siècle à Saint-Victor-des-Oules (Gard)", *La céramique médiévale en Méditerranée occidentale, X-XV siècles, (Valbonne, 11-14 septembre 1978)*. Paris, pp. 457 y ss.

THIRIOT, 1985:

THIRIOT, J. (1985): "Note sur la permanence des fours de potiers de type Saint-Victor-des-Oules", *Histoire des techniques et sources documentaires. Méthodes d'approche et expérimentation en région Méditerranéenne*. Cahier nº7. Aix-en-Provence, pp. 147 – 150.

THIRIOT, 1986:

THIRIOT, J. (1986): *Les ateliers médiévaux de poterie grise en Uzège et dans le Bas-Rhône: Premières recherches de terrain. Documents d'Archéologie Française*. 7. Paris: Ed. de la Maison des Sciences de l'Homme.

THIRIOT, ABRAÇOS, DIOGO, 1992:

THIRIOT, J.; CHILRA-ABRAÇOS, H.; DIOGO, J. M. (1992): "A olaria negra em Portugal, ontem e hoje: urgência no seu estudo". *Arqueologia medieval*, 1, pp. 179 – 188.

TITE, KILIKOUGLOU, VEKINIS, 2001:

TITE, M. S.; KILIKOUGLOU, V.; VEKINIS, G. (2001): "Review article: strength, toughness and thermal shock resistance of ancient ceramics and their influence on technological choice", *Archaeometry*, 43. Oxford, Blackwell Publishing, pp. 301 – 324.

TRAVÉ, 2007:

TRAVÉ, E. (2007): *La producció terrissera en abric-taller: el cas de Cabrera d'Anoia*. Universitat de Barcelona. (Tesi de llicenciatura. D.E.A. Inèdita)

TUCKER, 1981:

TUCKER, M. E. (1991): *Sedimentary Petrology. An introduction to the origin of sedimentary rocks*. Oxford, Blackwell scientific publications (2a ed).

VILA, 1992:

VILA, J. M. (1992): *Memòria científica de l'excavació d'urgència realitzada al jaciment Forn de Cabrera d'Anoia (Cabrera d'Igualada/Anoia) entre els dies 12 de març i 3 d'abril de 1992*. Barcelona. (Memòria Inèdita).

VILA, 1994:

VILA, J. M. (1992): *Memòria d'excavació al jaciment Forn de Cabrera d'Anoia*. Barcelona. (Memòria Inèdita).

VILLANUEVA, 2006:

VILLANUEVA, O. (1996): *El alfar de la calle Duque de la Victoria (Valladolid). Una contribución al conocimiento de la cerámica medieval de la cuenca del Duero*. Universidad de Valladolid. (Tesi Doctoral Inèdita).

VIVES, 2007:

VIVES, M. (2007): *L'evolució històrica de la xarxa viària entre el Llobregat i el Foix, desde l'època romana fins el tercer decenni del segle XX*. Universitat de Barcelona. Tesi doctoral en xarxa: TDX-0725108-105353.

WEAVER, 1963:

WEAVER, E. C. (1963): "Technological analysis of prehistoric Lower Mississippi ceramic materials: A preliminary report". *American Antiquity*, 29, pp. 49 – 56.

WENTWORTH, 1922:

WENTWORTH, C. K. (1922): "A scale of grade and class terms for clastic sediments". *Journal of Geology*, 30, pp. 377 – 392.

WHITBREAD, 1986a:

WHITBREAD, I.K. (1986): "The characterization of argillaceous inclusions in ceramic thin sections", *Archaeometry*, 28, pp. 79 – 88.

WHITBREAD, 1986b:

WHITBREAD, I.K. (1986): "A microscopic view of Greek transport amphorae". *Sicence in Archaeology, Proceedings of a meeting held at the British Shcool of Athens, January, 1985, British School of Athens, Fitch Laboratory Occasional Paper, 2*, pp. 49 – 52.

WHITBREAD, 1989:

WHITBREAD, I.K. (1989): "A proposal for the systematic description of thin sections towards the study of ancient ceramic technology". In MANIATIS, Y. (ed.) *Archaeometry: Proceedings of the 25th International Symposium*. Amsterdam, Elsevier, pp. 127 – 138.

WHITBREAD, 1995:

WHITBREAD, I. C (1995): *Greek transport amphorae, a petrological and archeological study. Fitch Laboratory Occasional Paper, 4*, Oxford.

WHITBREAD, 1996:

WHITBREAD, I.K. (1996): "Detection and Interpretation of Preferred Orientation in Ceramic Thin Sections". *Proceeding of the 2nd Symposium of the Hellenic Archaeometric Society (26-28 March 1993)*, 4, pp. 13 – 425.

WOODS, 1985:

WOODS, A. (1985): "An introductory note on the use of tangential thin sections for distinguishing between wheel-thrown and coil/ring built vessels", *Bulletin of the Experimental Firing Group*. 3. pp. 110 – 114.

ZINGG, 1935:

ZINGG, T. (1935) "Beiträge zur Schotteranalyse". *Schweizerische Mineralogische und Petrologische Mitteilungen*, 15, pp. 39 – 140.